

Commentaar op Advies stikstofproblematiek Commissie Remkes

Hoeveelheid stikstof uitgestoten door energiebedrijven is beperkt

Uit het Advies blijkt dat de energiesector verantwoordelijk is voor slechts een beperkt deel van de emissies; 3,8 % waarvan vervolgens 5-7 % van dit geheel door biomassacentrales zou worden geëmitteerd en dus 93-95 % door kolen en gasgestookte centrales. De emissies van de energiesector namen sterk af de afgelopen jaren. De Commissie stelt dat alle sectoren een evenwichtige bijdrage moeten leveren aan de stikstofreductie, maar verlaat dit uitgangspunt als het gaat om bio-energie. Daar wordt gepleit voor een subsidiestop en het gebruik van aardgas in plaats van bio-energie.

Kringloop

Stikstof is inherent aan onze natuur, bomen hebben het nodig om te groeien. In een biomassacentrale komt de opgenomen stikstof bij verbranding vrij, net als de opgenomen CO₂. Net als voor CO₂ is hier ook sprake van een kringloop, zoals door de NVDE in haar position paper uitvoerig toegelicht, en aan de Commissie ter kennis gebracht¹. Dit NVDE paper wordt door de Commissie niet genoemd of besproken, terwijl het wel om één van de belangrijkste betroffen sectoren gaat. Het kabinet hecht aan de opbouw van een circulaire samenleving, conform de visie van minister Schouten in haar nota "Landbouw, voedsel en natuur: waardevol en verbonden". Het gebruik van de reststromen hout en andere biomassa hoort daar naar onze mening nadrukkelijk bij.

Luchtkwaliteit en emissienormen

De Commissie wijst op de emissienormen die voor biomassa installaties < 50 MW ruimer zijn dan voor installaties > 50 MW. Onvermeld blijft dat afgesproken is de normen voor biomassa installaties < 50 MW met ingang van 1 januari 2022 aan te scherpen. De Commissie suggereert² dat grote centrales SCR en SNCR toepassen om het stikstofgehalte te verlagen, en kleinere installaties niet. Dit is onjuist. De emissienorm uit het Activiteitenbesluit voor installaties > 5 MW is dusdanig scherp dat alleen met SCR/SNCR dit kan worden bereikt.

Biomassa centrales stoten bovendien veel minder uit dan de norm, aangezien dit het maximum is dat mag worden geëmitteerd. Rookgasreiniging leidt overigens tot hoge kosten per kg stikstof, waarvan de kosteneffectiviteit in strijd is met het feit dat andere sectoren in vergelijking maar beperkt en tegen lage kosten/kg stikstof maatregelen hoeven te treffen. Dit terwijl de Commissie stelt dat zij kosteneffectiviteit in ogenschouw heeft genomen³ Dat is echter nadrukkelijk niet het

---

¹ <http://www.nvde.nl/nvdeblogs/position-paper-nvde-stikstofproblematiek/>

² Pag 76

³ Pag 11

geval bij de passages over biomassacentrales waar de commissie de kosten van de geadviseerde maatregelen in haar advies niet meeneemt.

Grote biomassacentrales gaan minder efficiënt met de gebruikte biomassa om dan kleine, die met een condenser een gebruiksrendement > 100 % weten te halen. Als alleen gekeken wordt naar de emissie per Nm³ wordt hieraan voorbijgegaan.

Rol bio-energie is in energietransitie noodzakelijk (PBL)

Het is betreurenswaardig dat de Commissie bio-energie afwijst met een beroep op een artikel tegen het gebruik van duurzame biomassa, mede opgesteld door één van de Commissieleden. Het PBL heeft na een uitgebreide studie geconcludeerd dat de redenering van dit artikel onjuist was. Met haar stelling dat gecertificeerd duurzame biomassa niet CO₂-neutraal zou zijn plaatst de Commissie zich tegenover de mening van zowel experts als het kabinet en de Europese Commissie, en blijft als ongeloofwaardig staan.

De Commissie heeft van de minister mede de opdracht ontvangen om te voorkomen dat de aanpak van de stikstofproblematiek leidt tot een toename van andere schadelijke emissies. Dit advies is daarmee strijdig als het gaat om de biomassacentrales, en de commissie expliciet kiest voor de inzet van aardgas in plaats van bio-energie. Onderzoek toont aan dat aardgas schadelijker is qua emissies dan bio-energie (zie de studie van RoyalHaskoningDHV)⁴

Vergunningen

De Commissie legt veel nadruk op het feit dat voor een biomassacentrale < 15 MW geen omgevingsvergunning is vereist. Overigens is een bouwvergunning wel vereist als er een stookhuis en andere bouwkundige voorzieningen (voor de opslag van houtchips of pellets) worden gebouwd, wat meestal het geval is. Onvermeld blijft dat een gasgestookte installatie van die omvang ook geen omgevingsvergunning vereist is; in 2019 werden er naar schatting 400.000 gasgestookte verwarmingsinstallaties afgeleverd. Voorts stelt de Commissie dat – om een vergunningaanvraag te vermijden – er meerdere installaties < 15 MW zouden worden gebouwd. *{Pag 78: “De experts geven aan dat dit een van de redenen is waardoor er in de praktijk regelmatig wordt gekozen om meerdere kleinere biomassa-installaties te bouwen in plaats van één grote”}* Dit is onwaar. In het Activiteitenbesluit is de bepaling opgenomen dat de capaciteit van meerdere installaties bij elkaar opgeteld moet worden bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag. Onvermeld blijft dat de regering heeft besloten de grens van 15 MW voor een vergunningsaanvraag van een biomassacentrale te verlagen.

---

⁴ <https://www.royalhaskoningdhv.com/nl-nl/nederland/nieuws/nieuwsberichten/warmte-uit-aardgas-of-uit-biomassa-q/10652>

Grote groei?

De Commissie stelt dat het aantal biomassacentrales snel groeit. Dit blijkt niet uit cijfers van CBS⁵ of bedrijfstak. De door de Commissie geraamde verwachte toename met een factor 3⁶ heeft geen enkele relatie met de werkelijkheid die volgens het CBS een groei van 10-15 % laat zien, en is dus volledig uit de lucht gegrepen. Welke “experts” dit naar voren zouden hebben gebracht blijft onvermeld, evenals een duidelijke uitleg welke experts inzake bio-energie zijn geraadpleegd.

De Commissie haalt waar het gaat om biomassa ook problemen met fijnstof en geuremissies aan⁷. Geconstateerd kan worden dat dit niet gebeurt als het gaat om andere sectoren als bijvoorbeeld de luchtvaart of de industrie, waar deze problemen vaak nog veel groter zijn.

Procedure

De Commissie stelt dat zij met belanghebbenden heeft afgesproken dat in het eindadvies zal worden ingegaan op de stikstofuitstoot van energiebedrijven, en met name ook het gebruik van biomassa⁸. Dit is onwaar; met de sector is noch tijdens een consultatiegesprek noch op andere wijze een dergelijke afspraak gemaakt.

De Commissie formuleert als uitgangspunt dat haar advies redelijk en juridisch houdbaar moet zijn⁹. Duidelijk is dat haar advies op het punt van bio-energie niet redelijk is, en de vraag is of de Europese Unie een Alleingang van Nederland op het gebied van bio-energie juridisch zal accepteren. Net zoals een eerdere Alleingang – met de PAS aanpak – juridisch sneuvelde.

NBKL

11 juni 2020.

---

⁵ <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83109NED/table?dl=39E66>

⁶ Pag 79

⁷ Pag 80

⁸ Pag 74

⁹ Pag 8